

Universiteit
Leiden

The Netherlands

Betrokken burgers: stedelijk burgerschap van republiek naar koninkrijk

Boender, C.

Citation

Boender, C. (2024, April 25). *Betrokken burgers: stedelijk burgerschap van republiek naar koninkrijk*. Promotheus, Amsterdam. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3748374>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3748374>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Betrokken burgers

Betrokken burgers

Stedelijk burgerschap van Republiek naar Koninkrijk

Proefschrift

ter verkrijging van

de graad van doctor aan de Universiteit Leiden

op gezag van rector magnificus prof.dr.ir. H. Bijl,

volgens besluit van het college voor promoties

te verdedigen op donderdag 25 april 2024

klokke 16:15 uur

door

Carolien Boender

Promotores

Prof. dr. H. te Velde

Prof. dr. J.S. Pollmann

Promotiecommissie

Prof. dr. W.J.H. Furnée (Radboud Universiteit)

Prof. dr. M.R. Prak (Universiteit Utrecht)

Prof. dr. A. Schmidt

Dr. J.C. van Zanten (Universiteit van Amsterdam)

Dr. M.J. Janse

Inhoud

Inleiding	9
<i>Breuklijnen?</i>	11
<i>Naar een nieuw perspectief</i>	19

DEEL I

1 Oproerige burgers: de protesten van 1747-1748	35
<i>Antikatholiek sentiment en gemeenschapsvorming</i>	37
<i>Regentenkritiek</i>	48
<i>Verzoening en herstel</i>	64
<i>De gemeenschap</i>	71
2 Om de eer van de stad: Laurens Janszoon Coster en de Haarlemse elite	75
<i>Erekwestie</i>	76
<i>Mediaspektakel</i>	82
<i>Erkenning</i>	90
<i>Betrokken burgerschap en de elite</i>	103

DEEL II

3 Tussen zelfbestuur en verantwoordelijkheid: buurtorganisaties	109
<i>Buurtorganisaties</i>	112
<i>Sociale controle</i>	119
<i>Begraven</i>	126

- Infrastructuur* 134
Buren als betrokken burgers 147
- 4 Blijvend platform voor participatie: van gilden naar vakverenigingen 153
Het debat over de opheffing 157
Provisieel voortbestaan 166
Corporaties in conflict 175
Nieuwe vakverenigingen en oude tradities 185
Een actueel debat 190
Continuïteit en burgerschap 195

DEEL III

- 5 Gewapende burgers: vrijwillige milities in 1813, 1830 en 1848 201
1813 – een lokale regimewisseling 206
1830 – het onbekende gezicht 222
1847 en 1848 – een blijvende oplossing 226
Gewapende burgers 231
- 6 Een viering van de ideale burger: de herdenking van Groningens ontzet 235
Groningens Victorie in de achttiende eeuw 236
De herdenking in de Revolutietijd 242
De herdenking tijdens de Restauratie 246
Burgerschapsvorming 263
- Besluit 267
- Noten 283
Bibliografie 329
Illustratieverantwoording 355
Woord van dank 357
Register 361
Summary 366
Curriculum vitae 376

